IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 23.5.2022
COM(2022) 623 final

Rakkomandazzjoni għal

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

dwar il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-2022 tal-Portugall u li tagħti l-opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Konverġenza tal-2022 tal-Portugall

{SWD(2022) 623 final} - {SWD(2022) 640 final}

Rakkomandazzjoni għal

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

dwar il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-2022 tal-Portugall u li tagħti l-opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Konverġenza tal-2022 tal-Portugall

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikoli 121(2) u 148(4) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97 tas-7 ta' Lulju 1997 dwar it-tisħiħ tas-sorveljanza ta' pożizzjonijiet ta' baġit u s-sorveljanza u l-koordinazzjoni ta' politika ekonomika[1], u b'mod partikolari l-Artikolu 5(2) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-Regolament (UE) Nru 1176/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Novembru 2011 dwar il-prevenzjoni u l-korrezzjoni tal-iżbilanċi makroekonomiċi[2], u b'mod partikolari l-Artikolu 6(1) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew,

Wara li kkunsidra l-konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Impjiegi,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Protezzjoni Soċjali,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Politika Ekonomika,

Billi:

(1) Ir-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[3], li stabbilixxa l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza, daħal fis-seħħ fid-19 ta' Frar 2021. Il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza tipprovdi sostenn finanzjarju għall-implimentazzjoni ta' riformi u investiment, li jinvolvi impuls fiskali ffinanzjat mill-Unjoni. Hija tikkontribwixxi għall-irkupru ekonomiku u għall-implimentazzjoni ta' riformi u investiment sostenibbli u li jsaħħu t-tkabbir, b'mod partikolari għall-promozzjoni tat-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali, filwaqt li ssaħħaħ ir-reżiljenza u t-tkabbir potenzjali tal-ekonomiji tal-Istati Membri. Tgħin ukoll biex jissaħħu l-finanzi pubbliċi sostenibbli u tingħata spinta lit-tkabbir u l-ħolqien tal-impjiegi fuq perjodu medju u twil ta' żmien. Il-kontribuzzjoni finanzjarja massima għal kull Stat Membru permezz tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza [ġiet] aġġornata fi [XX] ta' Ġunju 2022, f'konformità mal-Artikolu 11(2) tar-Regolament (UE) 2021/241.

---

1 ĠU L 209, 2.8.1997, p. 1.

2 ĠU L 306, 23.11.2011, p. 25.

3 Ir-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (ĠU L 57, 18.2.2021, p. 17).

(2) Fl-24 ta' Novembru 2021, il-Kummissjoni adottat l-Istħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir Sostenibbli, li ta bidu għas-Semestru Ewropew tal-2022 għall-koordinazzjoni tal-politika ekonomika. Hija ħadet kont debitu tal-impenn konġunt affermat mill-ġdid tas-Summit Soċjali ta' Porto ta' Mejju 2021 biex tkompli timplimenta l-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali pproklamat mill-Parlament Ewropew, mill-Kunsill u mill-Kummissjoni fis-17 ta' Novembru 2017. Il-Kunsill Ewropew approva l-prijoritajiet tal-Istħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir Sostenibbli tal-2022 fil-25 ta' Marzu 2022. Fl-24 ta' Novembru 2021, fuq il-bażi tar-Regolament (UE) Nru 1176/2011, il-Kummissjoni adottat ukoll ir-Rapport dwar il-Mekkaniżmu ta' Twissija, li fih identifikat lill-Portugall bħala wieħed mill-Istati Membri li dwaru kellha ssir analiżi fil-fond[4]. Fl-istess data, il-Kummissjoni adottat ukoll rakkomandazzjoni għal rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-politika ekonomika taż-Żona tal-Euro, li ġiet adottata fil-5 ta' April 2022 mill-Kunsill, kif ukoll il-proposta għar-Rapport Konġunt dwar l-Impjiegi tal-2022 li janalizza l-implimentazzjoni tal-Linji Gwida dwar l-Impjiegi u l-prinċipji tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, li ġiet adottata mill-Kunsill fl-14 ta' Marzu 2022.

(3) L-invażjoni tal-Ukrajna mir-Russja, wara l-pandemija globali, biddlet b'mod sinifikanti l-kuntest ġeopolitiku u ekonomiku. L-impatt tal-invażjoni fuq l-ekonomiji tal-Istati Membri inħass pereżempju fil-prezzijiet għola tal-enerġija u tal-ikel u prospetti ta' tkabbir aktar dgħajfa. Il-prezzijiet ogħla tal-enerġija huma partikolarment ta' piż fuq l-unitajiet domestiċi l-aktar vulnerabbli li jgħixu fil-faqar enerġetiku jew li jinsabu f'riskju ta' faqar enerġetiku. L-UE qed tara wkoll influss bla preċedent ta' nies li qed jaħarbu mill-Ukrajna. F'dan il-kuntest, fl-4 ta' Marzu 2022, id-Direttiva dwar il-Protezzjoni Temporanja ġiet attivata[5] għall-ewwel darba, u tat lill-persuni spostati mill-Ukrajna d-dritt li jibqgħu legalment fl-UE, kif ukoll aċċess għall-edukazzjoni u t-taħriġ, is-suq tax-xogħol, il-kura tas-saħħa, l-akkomodazzjoni u l-assistenza soċjali.

(4) B'kont meħud tas-sitwazzjoni ekonomika u ġeopolitika li qed tinbidel malajr, is-Semestru Ewropew jerġa' jibda l-koordinazzjoni wiesgħa tiegħu tal-politika ekonomika u tal-impjiegi fl-2022, filwaqt li jevolvi f'konformità mar-rekwiżiti ta' implimentazzjoni tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza, kif deskritt fl-Istħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir Sostenibbli tal-2022. L-implimentazzjoni tal-pjanijiet adottati għall-irkupru u r-reżiljenza hija essenzjali għall-kisba tal-objettivi ta' koordinazzjoni tal-politika ekonomika permezz tas-Semestru Ewropew, billi l-pjanijiet jindirizzaw is-subsetti kollha jew dawk sinifikanti tar-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż rilevanti maħruġa fiċ-ċikli tas-Semestru tal-2019 u l-2020. Ir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż tal-2019 u tal-2020 jibqgħu ugwalment rilevanti wkoll għall-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza riveduti, aġġornati jew emendati f'konformità mal-Artikoli 14, 18 u 21 tar-Regolament (UE) 2021/241, flimkien ma' kwalunkwe rakkomandazzjoni speċifika għall-pajjiż maħruġa sad-data tal-preżentazzjoni tal-pjan modifikat.

---

4 Ir-Regolament (UE) Nru 1176/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Novembru 2011 dwar il-prevenzjoni u l-korrezzjoni ta' żbilanċi makroekonomiċi, ĠU L 306, 23.11.2011, p. 25.

5 Id-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill (UE) 2022/382 tal-4 ta' Marzu 2022 li tistabbilixxi l-eżistenza ta' influss bil-massa ta' persuni spostati mill-Ukrajna skont it-tifsira tal-Artikolu 5 tad-Direttiva 2001/55/KE, u li għandha l-effett li tintroduċi protezzjoni temporanja ĠU L 71, 4.3.2022, p. 1.

(5) Il-Klawżola Liberatorja Ġenerali ilha attiva minn Marzu 2020[6]. Fil-komunikazzjoni tagħha tat-3 ta' Marzu 2021[7], il-Kummissjoni kienet tal-fehma wkoll li d-deċiżjoni dwar id-diżattivazzjoni jew it-tkomplija tal-applikazzjoni tal-klawżola liberatorja ġenerali jenħtieġ li tittieħed bħala valutazzjoni ġenerali tal-istat tal-ekonomija, bil-livell tal-attività ekonomika fl-UE jew fiż-Żona tal-Euro mqabbel mal-livelli ta' qabel il-kriżi (tmiem l-2019) bħala kriterju kwantitattiv ewlieni. Inċertezza akbar u riskji negattivi qawwija għall-perspettiva ekonomika fil-kuntest tal-gwerra fl-Ewropa, żidiet bla preċedent fil-prezzijiet tal-enerġija u disturbi kontinwi fil-katina tal-provvista jiġġustifikaw l-estensjoni tal-klawżola liberatorja ġenerali tal-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir sal-2023.

(6) Wara l-approċċ fl-opinjoni tal-Kunsill tat-18 ta' Ġunju 2021 dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-2021, il-qagħda fiskali bħalissa titkejjel l-aħjar bħala l-bidla fin-nefqa primarja (netta minn miżuri ta' dħul diskrezzjonarji), teskludi miżuri temporanji ta' emerġenza relatati mal-kriżi tal-COVID-19 iżda tinkludi n-nefqa ffinanzjata minn appoġġ mhux ripagabbli (għotjiet) mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u fondi oħra tal-UE, relattivi għal tkabbir potenzjali fuq terminu medju[8]. Lil hinn mill-pożizzjoni fiskali ġenerali, sabiex jiġi vvalutat jekk il-politika fiskali nazzjonali hijiex prudenti u jekk il-kompożizzjoni tagħha twassalx għal irkupru sostenibbli konsistenti mat-tranżizzjonijiet ekoloġiċi u diġitali, tingħata wkoll attenzjoni lill-evoluzzjoni tan-nefqa kurrenti[9] primarja ffinanzjata nazzjonalment (nett minn miżuri diskrezzjonarji ta' dħul u bl-esklużjoni ta' miżuri temporanji ta' emerġenza relatati mal-kriżi) u l-investiment.

(7) Fit-2 ta' Marzu 2022, il-Kummissjoni adottat Komunikazzjoni li tipprovdi gwida wiesgħa għall-politika fiskali fl-2023, li għandha l-għan li tappoġġa t-tħejjija tal-Programmi ta' Stabbiltà u Konverġenza tal-Istati Membri u b'hekk issaħħaħ il-koordinazzjoni tal-politika[10]. Fuq il-bażi tal-prospetti makroekonomiċi tat-tbassir tax-xitwa 2022, il-Kummissjoni jidhrilha li huwa xieraq li t-tranżizzjoni minn pożizzjoni fiskali aggregata favorevoli fl-2020-2022 għal pożizzjoni fiskali aggregata xi ftit jew wisq newtrali sseħħ fl-2023, filwaqt li tkun lesta tirreaġixxi għall-qagħda ekonomika li qiegħda tevolvi. Il-Kummissjoni ħabbret li r-rakkomandazzjonijiet fiskali għall-2023 għandhom ikomplu jiddifferenzjaw bejn l-Istati Membri u jqisu l-effetti konsegwenzjali bejn il-pajjiżi. Il-Kummissjoni stiednet lill-Istati Membri biex jirriflettu l-gwida fil-Programmi ta' Stabbiltà u Konverġenza tagħhom. Il-Kummissjoni impenjat ruħha li timmonitorja mill-qrib l-iżviluppi ekonomiċi u taġġusta l-gwida politika tagħha kif meħtieġ u mhux aktar tard mill-pakkett tas-Semestru tar-rebbiegħa tal-aħħar ta' Mejju 2022.

---

6 Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Kunsill dwar l-attivazzjoni tal-klawżola liberatorja ġenerali tal-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir, Brussell, 20.3.2020, COM(2020) 123 final.

7 Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Kunsill f'għeluq is-sena mit-tifqigħa tal-COVID-19: rispons tal-politika fiskali, Brussell, 3.3.2021, COM(2021) 105 final.

8 L-istimi fuq il-qagħda fiskali u l-komponenti tagħha f'din ir-rakkomandazzjoni huma stimi tal-Kummissjoni bbażati fuq is-suppożizzjonijiet sottostanti għat-tbassir tar-rebbiegħa 2022 tal-Kummissjoni. L-istimi tal-Kummissjoni ta' tkabbir potenzjali fuq terminu medju ma jinkludux l-impatt pożittiv tar-riformi li huma parti mill-Pjan ta' Rkupru u Reżiljenza u li jistgħu jagħtu spinta lit-tkabbir potenzjali.

9 Mhux iffinanzjati minn għotjiet mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u fondi oħra tal-UE

10 Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Kunsill: gwida tal-politika fiskali, Brussell, 2.3.2022, COM(2022) 85 final.

(8) Fir-rigward tal-gwida fiskali pprovduta fit-2 ta' Marzu 2022, ir-rakkomandazzonijiet fikali għall-2023 jqisu l-prospettiva ekonomika li marret għall-agħar, l-inċertezza akbar u aktar riskji negattivi, u l-inflazzjoni ogħla meta mqabbla mat-tbassir tax-xitwa. Fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet, it-tweġiba fiskali għandha tespandi l-investiment pubbliku għat-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali u għas-sigurtà tal-enerġija, u ssostni l-potenzjal ta' xiri tal-aktar unitajiet domestiċi vulnerabbli sabiex jittaffa l-impatt taż-żieda fil-prezz tal-enerġija u jgħin biex jiġu limitati l-pressjonijiet inflazzjonarji mill-effetti sekondarji permezz ta' miżuri mmirati u temporanji; il-politika fiskali għandha tibqa' aġli sabiex taġġusta għaċ-ċirkostanzi li qed jevolvu b'mod rapidu, u tkun differenzjata bejn il-pajjiżi skont is-sitwazzjoni fiskali u ekonomika tagħhom, inkluż fir-rigward tal-esponiment għall-kriżi u l-influss ta' persuni spostati mill-Ukrajna.

(9) Fit-22 ta' April 2021, il-Portugall ippreżenta l-pjan tiegħu għall-irkupru u r-reżiljenza lill-Kummissjoni, f'konformità mal-Artikolu 18(1) tar-Regolament (UE) 2021/241. Skont l-Artikolu 19 tar-Regolament (UE) 2021/241, il-Kummissjoni vvalutat ir-rilevanza, l-effettività, l-effiċjenza u l-koerenza tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, f'konformità mal-linji gwida tal-valutazzjoni tal-Anness V ta' dak ir-Regolament. Fit-13 ta' Lulju, il-Kunsill adotta d-Deċiżjoni tiegħu dwar l-approvazzjoni tal-valutazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza għall-Portugall[11]. Ir-rilaxx tal-pagamenti parzjali jiddependi fuq deċiżjoni mill-Kummissjoni, meħuda f'konformità mal-Artikolu 24(5) tar-Regolament (UE) 2021/241, li l-Portugall laħaq b'mod sodisfaċenti l-istadji importanti u l-miri rilevanti stabbiliti fid-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill. It-twettiq sodisfaċenti jippresupponi li l-kisba tal-istadji importanti u l-miri preċedenti ma tkunx treġġgħet lura.

(10) Fid-29 ta' April 2022, il-Portugall ippreżenta l-Programm Nazzjonali ta' Riforma tiegħu tal-2022 u l-Programm ta' Stabbiltà tal-2022 tiegħu, f'konformità mal-iskadenza stabbilita fl-Artikolu 4 tar-Regolament (KE) Nru 1466/97. Biex jitqiesu l-konnessjonijiet ta' bejniethom, iż-żewġ programmi ġew ivvalutati flimkien. F'konformità mal-Artikolu 27 tar-Regolament (UE) 2021/241, il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-2022 jirrifletti wkoll ir-rappurtar biannwali tal-Portugall dwar il-progress li sar fil-kisba tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza tiegħu.

(11) Il-Kummissjoni ppubblikat ir-rapport tal-pajjiż tal-2022 għall-Portugall[12] fit-23 ta' Mejju 2022. Hija vvalutat il-progress tal-Portugall fl-indirizzar tar-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż rilevanti adottati mill-Kunsill fl-2019, 2020 u 2021 u ħadet kont tal-implimentazzjoni tal-Portugall tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, li jkompli jibni fuq it-Tabella ta' Valutazzjoni għall-Irkupru. Fuq il-bażi ta' din l-analiżi, ir-rapport tal-pajjiż identifika lakuni fir-rigward ta' dawk l-isfidi li mhumiex indirizzati jew li huma indirizzati biss parzjalment mill-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, kif ukoll sfidi ġodda u emerġenti, inklużi dawk li jirriżultaw mill-invażjoni tal-Ukrajna mir-Russja. Hija vvalutat ukoll il-progress tal-Portugall fl-implimentazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali u fil-kisba tal-miri ewlenin tal-UE dwar l-impjiegi, il-ħiliet u t-tnaqqis tal-faqar, kif ukoll il-progress fil-kisba tal-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-NU.

---

[11] Id-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2021 dwar l-approvazzjoni tal-valutazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza għall-Portugall (ST 10149/21+ADD1 REV 1).

[12] SWD(2022) 623 final.

(12) Il-Kummissjoni għamlet analiżi fil-fond skont l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 1176/2011 għall-Portugall u ppubblikat ir-riżultati tagħha fit-23 ta' Mejju 2022[13]. Il-Kummissjoni kkonkludiet li l-Portugall għaddej minn żbilanċi makroekonomiċi. B'mod partikolari, il-vulnerabbiltajiet huma relatati ma' dejn estern, privat u tal-gvern għoli f'kuntest ta' tkabbir baxx fil-produttività.

(13) Fl-14 ta' April 2022, il-Portugall ippreżenta l-Abbozz ta' Pjan Baġitarju għall-2022. Valutazzjoni sħiħa ta' dak il-Pjan għandha tiġi ppreżentata f'opinjoni tal-Kummissjoni f'konformità mal-Artikolu 7 tar-Regolament (UE) Nru 473/2013.

(14) Fl-20 ta' Lulju 2020, il-Kunsill irrakkomanda lill-Portugall biex fl-2020 u l-2021 jieħu l-miżuri kollha meħtieġa, f'konformità mal-klawżola liberatorja ġenerali, biex jindirizza b'mod effettiv il-pandemija, isostni l-ekonomija u jappoġġa l-irkupru li jirriżulta. Huwa rrakkomanda wkoll lill-Portugall biex, meta l-kundizzjonijiet ekonomiċi jippermettu, isegwi politiki fiskali mmirati lejn il-kisba ta' pożizzjonijiet fiskali prudenti fit-terminu medju u l-iżgurar tas-sostenibbiltà tad-dejn, filwaqt li jsaħħu l-investiment. Fl-2021, skont *data* vvalidata mill-Eurostat, id-defiċit tal-gvern estiż tal-Portugall niżel minn 5,8 % tal-PDG fl-2020 għal 2,8 % fl-2021. Ir-rispons tal-politika fiskali mill-mill-Portugall appoġġa l-irkupru ekonomiku fl-2021, filwaqt li l-miżuri temporanji ta' appoġġ ta' emerġenza naqsu minn 2,3 % tal-PDG fl-2020 għal 2,2 % fl-2021. Il-miżuri meħuda mill-Portugall fl-2021 kienu konformi mar-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tal-20 ta' Lulju 2020. Il-miżuri baġitarji diskrezzjonarji adottati mill-Gvern fl-2020 u l-2021 kienu fil-biċċa l-kbira temporanji jew imqabbla b'miżuri ta' tpaċija. Fl-istess ħin, uħud mill-miżuri diskrezzjonali adottati mill-Gvern matul il-perjodu 2020-2021 ma kinux temporanji jew ibbilanċjati minn miżuri ta' kumpens, li jikkonsistu prinċipalment minn infiq relatat mas-saħħa, inkluż ir-reklutaġġ ta' professjonisti tas-saħħa addizzjonali mis-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa sabiex tissaħħaħ il-kapaċità ta' rispons tiegħu. Skont *data* vvalidata mill-Eurostat, id-dejn tal-gvern estiż kien ta' 127,4 % tal-PDG fl-2021.

(15) Ix-xenarju makroekonomiku li jirfed dawn il-proġettazzjonijiet baġitarji fil-Programm ta' Stabbiltà tal-2022, huwa realistiku wara dan il-perjodu[14]. Il-Gvern jipproġetta li l-PDG reali jikber b'5,0 % fl-2022 u 3,3 % fl-2023. B'paragun ma' dan, it-tbassir tar-rebbiegħa 2022 tal-Kummissjoni jipproġetta tkabbir tal-PDG reali ta' 5,8 % fl-2022 u tkabbir aktar baxx tal-PDG reali ta' 2,7 % fl-2023. Id-differenza hija dovuta għal tkabbir aktar b'saħħtu fil-konsum privat u fl-esportazzjonijiet netti fit-tbassir tal-Kummissjoni għall-2022, u tkabbir aktar baxx fl-investiment u fl-esportazzjonijiet netti għall-2023. Fil-programm ta' Stabbiltà tiegħu tal-2022, il-Gvern jistenna li d-defiċit nominali se jonqos għal 1,9 % tal-PDG fl-2022 u għal 0,7 % fl-2023. It-tnaqqis fl-2022 jirrifletti b'mod prinċipali t-tkabbir qawwi fl-attività ekonomika u t-tnaqqis tal-biċċa l-kbira tal-miżuri ta' emerġenza relatati mal-pandemija. Skont il-Programm, il-proporzjon tad-dejn tal-gvern estiż mal-PDG huwa mistenni li jiżdied għal 120,8 %

---

13 SWD(2022) 637 final.

14 Il-programm ta' Stabbiltà tal-2022 ippreżentat lill-Kummissjoni u lill-Kunsill fid-29 ta' April 2022 kellu data ta' skadenza tal-25 ta' Marzu 2022, meta ġie ppreżentat lill-parlament nazzjonali. Fl-14 ta' April 2022, il-Portugall ippreżenta lill-Kummissjoni u lill-Grupp tal-Euro l-Abbozz ta' Pjan Baġitarju għall-2022, li kien jinkludi xenarju makroekonomiku kemxejn aġġornat għall-2022, meta mqabbel ma' dak fil-Programm. Fid-dettall, l-Abbozz ta' Pjan Baġitarju tal-2022 kien fih reviżjoni kemxejn 'l isfel fit-tkabbir tal-PDG reali għal 4,9 % fl-2022 (minn 5,0 % fil-Programm), u reviżjoni 'l fuq fl-inflazzjoni tal-prezzijiet għall-konsumatur (HICP) għal 4,0 % fl-istess sena (minn 3,3 % fil-Programm). Minkejja kompożizzjoni kemxejn differenti tal-finanzi pubbliċi, l-Abbozz ta' Pjan Baġitarju tal-2022 żamm il-mira tad-defiċit tal-gvern estiż ta' 1,9 % tal-PDG għall-2022.

fl-2022 u jonqos għal 115,4 % fl-2023. Skont il-miżuri ta' politika magħrufa fid-data tal-għeluq tat-tbassir, it-tbassir tar-rebbiegħa 2022 tal-Kummissjoni jipproġetta defiċit tal-gvern għall-2022 u l-2023 ta' 1,9 % u 1,0 % tal-PDG rispettivament. Dan huwa konformi mad-defiċit ipproġettat fil-Programm ta' Stabbiltà tal-2022 għall-2022 u kemxejn ogħla għall-2023, prinċipalment minħabba nfiq kurrenti ogħla fil-Kummissjoni għas-sena tal-aħħar. It-tbassir tar-rebbiegħa 2022 tal-Kummissjoni jipproġetta proporzjoni tad-dejn tal-gvern estiż mal-PDG aktar baxx ta' 119,9 % fl-2022 u proporzjon tad-dejn tal-gvern estiż simili ta' 115,3 % fl-2023. Id-differenza fl-2022 hija dovuta għat-tbassir tal-Kummissjoni ta' tkabbir nominali tal-PDG aktar b'saħħtu f'dik is-sena.

Fuq il-bażi tat-tbassir tar-rebbiegħa 2022 tal-Kummissjoni, it-tkabbir potenzjali tal-produzzjoni fuq terminu medju (medja ta' 10 snin) huwa stmat għal 1,5 %. Madankollu, din l-istima ma tinkludix l-impatt tar-riformi li huma parti mill-Pjan ta' Rkupru u Reżiljenza u jistgħu jagħtu spinta lit-tkabbir potenzjali tal-Portugall.

(16) Fl-2022, il-Gvern neħħa gradwalment il-maġġoranza tal-miżuri meħuda b'rispons għall-kriżi tal-COVID-19, b'tali mod li l-miżuri temporanji ta' appoġġ ta' emerġenza huma pproġettati li jonqsu minn 2,2 % tal-PDG fl-2021 għal 0,7 % fl-2022. Id-defiċit tal-gvern fl-2022 huwa affettwat mill-miżuri adottati biex jikkumbattu l-impatt ekonomiku u soċjali taż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija, li fit-tbassir tar-rebbiegħa 2022 tal-Kummissjoni huma stmati għal 0,6 % tal-PDG fl-2022 u se jitreġġgħu lura sal-2023[15]. Dawn il-miżuri jikkonsistu prinċipalment fi trasferimenti soċjali lejn unitajiet domestiċi ifqar, tnaqqis fit-taxxi indiretti fuq il-konsum tal-enerġija, u sussidji għall-konsum tal-enerġija. Dawn il-miżuri tħabbru bħala temporanji. Madankollu, f'każ li l-prezzijiet tal-enerġija jibqgħu għoljin ukoll fl-2023, xi whud minn dawn il-miżuri jistgħu jitkomplew. Xi whud minn dawn il-miżuri mhumiex immirati, b'mod partikolari t-tnaqqis ġenerali fit-taxxa fuq il-fjuwil. Id-defiċit tal-gvern huwa affettwat ukoll mill-ispejjeż biex tiġi offruta protezzjoni temporanja lill-persuni spostati mill-Ukrajna, li fit-tbassir tar-rebbiegħa 2022 tal-Kummissjoni huma pproġettati għal 0,1 % tal-PDG fl-2022[16].

(17) Fit-18 ta' Ġunju 2021, il-Kunsill irrakkomanda li fl-2022 il-Portugall[17] juża l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza biex jiffinanzja investiment addizzjonali b'appoġġ għall-irkupru filwaqt li ssegwi politika fiskali prudenti. Barra minn hekk, jenħtieġ li jippreserva l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali. Il-Kunsill irrakkomanda wkoll lill-Portugall biex jillimita t-tkabbir tan-nefqa kurrenti ffinanzjata fuq livell nazzjonali. Huwa rrakkomanda wkoll li l-Portugall isegwi, meta l-kundizzjonijiet ekonomiċi jippermettu, politika fiskali mmirata lejn il-kisba ta' pożizzjonijiet fiskali prudenti fit-terminu medju u l-iżgurar tas-sostenibbiltà fiskali fit-terminu medju, filwaqt li ssaħħaħ l-investiment biex tingħata spinta lill-potenzjal tat-tkabbir.

---

15 Iċ-ċifri jirrappreżentaw il-livell tal-ispejjeż bażitarji annwali ta' dawk il-miżuri meħuda mill-ħarifa 2021, inkluż id-dħul u n-nefqa kurrenti kif ukoll - fejn rilevanti - il-miżuri tan-nefqa kapitali.

16 L-għadd totali ta' persuni spostati mill-Ukrajna lejn l-UE huwa preżunt li gradwalment jilħaq is-6 miljun sa tmiem l-2022, u d-distribuzzjoni ġeografika tagħhom hija stmata fuq il-bażi tad-daqs tad-dijaspora eżistenti, il-popolazzjoni relattiva tal-Istat Membru riċeventi, u d-distribuzzjoni reali ta' persuni spostati mill-Ukrajna madwar l-UE minn Marzu 2022. Għall-ispejjeż bażitarji għal kull persuna, l-istimi huma bbażati fuq il-mudell ta' mikrosimulazzjoni tal-Euromod taċ-Ċentru Konġunt tar-Riċerka tal-Kummissjoni, filwaqt li jitqiesu kemm it-trasferimenti ta' flus kontanti li n-nies jistgħu jkunu eliġibbli għalihom kif ukoll il-benefiċċji in natura bħall-edukazzjoni u l-kura tas-saħħa.

17 Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-18 ta' Ġunju 2021 li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-Portugall għall-2021, ĠU C 304, 29.7.2021, p. 102.

(18) Fl-2022, fuq il-bażi tat-tbassir tar-rebbiegħa 2022 tal-Kummissjoni u inkluża l-informazzjoni inkorporata fil-Programm ta' Stabbiltà tal-Portugall tal-2022, il-pożizzjoni fiskali hija pproġettata fit-tbassir tar-rebbiegħa 2022 tal-Kummissjoni li tkun ta' appoġġ b' -2,0 % tal-PDG[18]. Il-Portugall qed jippjana li jipprovdi appoġġ kontinwu għall-irkupru billi jagħmel użu mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza biex jiffinanzja investiment addizzjonali kif rakkomandat mill-Kunsill. Il-kontribuzzjoni pożittiva għall-attività ekonomika tan-nefqa ffinanzjata mill-għotjiet tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u minn fondi oħra tal-Unjoni hija pproġettata li tiżdied b'0,5 punt perċentwali tal-PDG fl-2021 meta mqabbla mal-2021. L-investiment iffinanzjat f'livell nazzjonali huwa pproġettat li jipprovdi kontribuzzjoni espansjonarja ta' 0,2 punt perċentwali tal-PDG fl-2022[19]. Għalhekk, il-Portugall qed jippjana li jippreserva l-investiment iffinanzjat nazzjonalment, kif irrakkomandat mill-Kunsill. Fl-istess ħin, it-tkabbir fin-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fuq livell nazzjonali (nett minn miżuri ġodda ta' dħul) fl-2022 huwa pproġettat li jipprovdi kontribuzzjoni espansjonarja ta' 1,1 punt perċentwali għall-pożizzjoni fiskali kumplessiva. Din il-kontribuzzjoni espansjonarja sinifikanti tinkludi l-impatt addizzjonali tal-miżuri biex jiġi indirizzat l-impatt ekonomiku u soċjali taż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija (0,6 % tal-PDG), kif ukoll l-ispejjeż biex tiġi offruta protezzjoni temporanja lill-persuni spostati mill-Ukrajna (0,1 % tal-PDG), filwaqt li żieda fil-kont tal-pagi tas-settur pubbliku, in-nefqa relatata mat-tixjiħ u l-konsum intermedju huma mistennija li jkomplu jagħmlu pressjoni 'l fuq fuq l-infiq attwali. B'mod partikolari, iż-żieda ogħla fil-prezzijiet tal-konsumatur meta mqabbla mad-deflatur tal-PDG hija pproġettata wkoll li taffettwa l-kontribuzzjoni espansjonarja tan-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata nazzjonalment għall-pożizzjoni fiskali ġenerali fl-2022, billi żżid l-infiq fuq il-konsum pubbliku ta' oġġetti u servizzi. Il-Portugall huwa mistenni li jillimita b'mod ġenerali t-tkabbir tan-nefqa kurrenti ffinanzjata fil-livell nazzjonali fl-2022, billi l-kontribut espansjonarju sinifikanti tan-nefqa kurrenti ffinanzjata fil-livell nazzjonali fl-2022 huwa prinċipalment dovut għall-miżuri biex jiġi indirizzat l-impatt ekonomiku u soċjali taż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija, kif ukoll l-ispejjeż biex tiġi offruta protezzjoni temporanja lill-persuni spostati mill-Ukrajna.

(19) Fl-2023, il-pożizzjoni fiskali hija pproġettata fit-tbassir tar-rebbiegħa 2022 tal-Kummissjoni għal 0,0 % tal-PDG fuq suppożizzjoni ta' ebda bidla fil-politika[20]. Il-Portugall huwa pproġettat li jkompli juża l-għotjiet mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza fl-2023 biex jiffinanzja investiment addizzjonali b'appoġġ għall-irkupru. Il-kontribuzzjoni pożittiva għall-attività ekonomika tan-nefqa ffinanzjata mill-għotjiet tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u minn fondi oħra tal-Unjoni hija pproġettata li tiżdied b'0,2 punt perċentwali tal-PDG fl-2022 meta mqabbla mal-2021. L-investiment iffinanzjat f'livell nazzjonali huwa pproġettat li jipprovdi kontribuzzjoni espansjonarja ta' 0,3 punt perċentwali tal-PDG fl-2023[21]. Fl-istess waqt, it-tkabbir fin-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fuq livell nazzjonali (nett minn miżuri ġodda ta'

---

18 Sinjal negattiv (pożittiv) tal-indikatur jikkorrispondi għal eċċess (defiċit) tat-tkabbir fin-nefqa primarja meta mqabbel mat-tkabbir ekonomiku fit-terminu medju, li jindika politika fiskali espansjonarja (restrittiva).

19 Nefqa kapitali oħra ffinanzjata fuq livell nazzjonali hija pproġettata li tipprovdi kontribuzzjoni espansjonarja ta' 0,2 punt perċentwali tal-PDG.

20 Sinjal negattiv (pożittiv) tal-indikatur jikkorrispondi għal eċċess (defiċit) tat-tkabbir fin-nefqa primarja meta mqabbel mat-tkabbir ekonomiku fit-terminu medju, li jindika politika fiskali espansjonarja (restrittiva).

21 Nefqa kapitali oħra ffinanzjata fuq livell nazzjonali hija pproġettata li tipprovdi kontribuzzjoni espansjonarja ta' 0,2 punt perċentwali tal-PDG.

dħul) fl-2023 huwa proġettat li jipprovdi kontribuzzjoni kontrazzjonarja ta' 0,7 punt perċentwali għall-pożizzjoni fiskali ġenerali. Dan jinkludi l-impatt mit-tneħħija gradwali tal-miżuri li jindirizzaw iż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija (0,6 % tal-PDG). Fl-istess ħin, iż-żieda ogħla fil-prezzijiet tal-konsumatur meta mqabbla mad-deflatur tal-PDG fl-2022 hija proġettata li taffettwa l-kontribut tan-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata nazzjonalment għall-pożizzjoni fiskali ġenerali fl-2023, billi żżid l-infiq fuq il-pensjonijiet u l-benefiċċji soċjali bħala riżultat tal-indiċjar.

(20) Fil-Programm ta' Stabbiltà tal-2022, id-defiċit tal-gvern estiż huwa mistenni li jonqos gradwalment għal 0,3 % fl-2024 u li jilħaq pożizzjoni bilanċjata sal-2025. Għalhekk, id-defiċit tal-gvern estiż huwa ppjanat li jibqa' taħt it-3 % tal-PDG matul l-orizzont tal-programm. Skont il-Programm, il-proporzjon tad-dejn tal-gvern estiż mal-PDG sal-2025 huwa mistenni li jonqos speċifikament bi tnaqqis għal 109,8 % fl-2024 u bi tnaqqis ulterjuri għal 105,9 % fl-2025. Fuq il-bażi tal-analiżi tal-Kummissjoni, ir-riskji għas-sostenibbiltà tad-dejn jidhru għolja fuq perjodu medju ta' żmien.

(21) Kompożizzjoni aktar favorevoli għat-tkabbir tal-finanzi pubbliċi, kemm fuq in-naħa tad-dħul kif ukoll fuq in-naħa tan-nefqa tal-baġit pubbliku, tappoġġa s-sostenibbiltà fiskali fit-tul tal-Portugall, ittejjeb l-ambjent tan-negozju u tikkontribwixxi għal irkupru inklużiv. Fir-rigward tas-sistema tat-taxxa tal-Portugall, hemm evidenza[22] li tindika li s-sistema tal-benefiċċji tat-taxxa tal-pajjiż hija pjuttost ikkumplikata u mhux trasparenti biżżejjed (ġew identifikati aktar minn 500 benefiċċju tat-taxxa, mifruxa fuq aktar minn 60 test legali), u li l-effiċjenza ekonomika tal-infiq tat-taxxa tibbenefika minn monitoraġġ u valutazzjoni konsistenti. Barra minn hekk, l-istruttura tar-rata tat-taxxa korporattiva hija aggravata minn soprataxxi statali u muniċipali, li jiġġeneraw kumplessità għall-kontribwenti u piż addizzjonali għall-amministrazzjoni tat-taxxa. It-taxxa diretta minn ras il-għajn ta' spiss tkun għolja wisq, u dan jirriżulta f'talbiet imdaqqsa għal rifużjoni fis-sena ta' wara. L-ispiża rikorrenti tal-ġbir tat-taxxa huwa relattivament għoli (fl-2019, kien madwar 20 % ogħla mill-medja tal-UE-27) u l-investiment tal-amministrazzjoni tat-taxxa fit-teknoloġiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni huwa baxx meta mqabbel mal-medja tal-UE (5,7 % tan-nefqa operattiva tal-amministrazzjoni tat-taxxa fl-2019, kienet qrib nofs il-medja tal-UE-27). F'dan l-isfond, li l-amministrazzjonijiet tad-dħul isiru aktar effiċjenti jgħin biex jitnaqqas iż-żmien biex jitħallsu t-taxxi fil-Portugall u d-daqs elevat tal-arretrati tat-taxxa pendenti (b'37,1 % tad-dħul nett totali fi tmiem l-2019, dawn kienu fost l-ogħla fl-UE). Fir-rigward tas-sistema ta' protezzjoni soċjali tal-Portugall, l-effettività tat-trasferimenti soċjali fit-tnaqqis tal-faqar u l-inugwaljanza hija taħt il-medja tal-UE. B'mod partikolari, l-adegwatezza tal-introjtu minimu hija baxxa fil-livell ta' 37,5 % tal-livell limitu tal-faqar (58,9 % fl-UE). 58,9 %). Fl-istess ħin, għadd kbir ta' benefiċċji soċjali jidhru li jaqdu objettivi simili, li jwasslu wkoll għal kumplessità. Il-frammentazzjoni li tirriżulta tas-sistema tal-protezzjoni soċjali tirriżulta f'rati ta' użu relattivament baxxi u nuqqas ta' fokus effettiv fuq dawk l-aktar fil-bżonn, li xxekkel il-kopertura u fl-aħħar mill-aħħar l-adegwatezza tal-benefiċċji soċjali. F'dan il-kuntest, l-implimentazzjoni tal-Istrateġija Nazzjonali għall-Ġlieda kontra l-Faqar hija partikolarment importanti.

(22) F'konformità mal-Artikolu 19(3)(b), u l-Kriterju 2.2 tal-Anness V tar-Regolament (UE) 2021/241, il-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza jinkludi sett estensiv ta' riformi u investimenti li jsaħħu lil xulxin li għandhom jiġu implimentati sal-2026. Dawn jgħinu

[22] "Tax benefits in Portugal – concept, methodology and practice", Grupp ta' Ħidma dwar il-Benefiċċji tat-Taxxa, Mejju 2019.

biex jiġu indirizzati l-isfidi ekonomiċi u soċjali kollha jew subsett sinifikanti minnhom deskritti fir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż indirizzati lill-Portugall mill-Kunsill fis-Semestru Ewropew fl-2019 u l-2020, flimkien ma' kwalunkwe rakkomandazzjoni speċifika għall-pajjiż maħruġa sad-data tal-adozzjoni ta' pjan. B'mod partikolari, il-pjan jippromwovi l-investiment għat-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali. It-titjib tal-kwalità tal-finanzi pubbliċi u s-sostenibbiltà finanzjarja tal-intrapriżi tal-istat huwa ċentrali għall-pjan. Il-pjan għandu l-ambizzjoni li jsaħħaħ ir-reżiljenza tas-sistema tas-saħħa u jtejjeb l-aċċess għal kura tas-saħħa ta' kwalità u kura fit-tul. Il-pjan għandu l-għan li jtejjeb il-livell ġenerali tal-ħiliet tal-popolazzjoni inklużi l-ħiliet diġitali għal diversi gruppi tal-popolazzjoni u jsaħħaħ l-offerta tal-edukazzjoni u t-taħriġ vokazzjonali. Il-pjan jinkludi investimenti sinifikanti biex jittejbu s-servizzi soċjali, inkluż billi tiżdied il-provvista ta' akkomodazzjoni soċjali u affordabbli. Il-pjan jintroduċi miżuri rilevanti biex titnaqqas is-segmentazzjoni tas-suq tax-xogħol, jiġu appoġġati l-impjiegi ta' kwalità u l-preservazzjoni tal-impjiegi. Il-pjan għandu l-għan sinifikanti li jappoġġa l-użu tat-teknoloġiji diġitali miċ-ċittadini u n-negozji. B'mod sinifikanti, il-pjan jintroduċi miżuri li jippromwovu l-aċċess għall-finanzi, b'mod partikolari għall-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju, u li jippromwovu l-investiment privat u pubbliku għall-irkupru ekonomiku tal-pajjiż. Il-pjan jistabbilixxi riformi u investimenti sinifikanti biex jiġi promoss l-investiment fir-riċerka u l-innovazzjoni u biex dawn isiru aktar effiċjenti u effettivi. Il-pjan huwa ambizzjuż fl-indirizzar tal-isfidi tal-ambjent tan-negozju u fit-titjib tal-effiċjenza tas-sistema ġudizzjarja.

(23) L-implimentazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza tal-Portugall mistenni jikkontribwixxi biex isir aktar progress fit-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali. Il-miżuri li jappoġġaw l-objettivi klimatiċi fil-Portugall jammontaw għal 37,9 % tal-allokazzjoni totali tal-pjan, filwaqt li l-miżuri li jappoġġaw l-objettivi diġitali jammontaw għal 22,1 % tal-allokazzjoni totali tal-pjan. L-implimentazzjoni sħiħa tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, f'konformità mal-istadji importanti u l-miri rilevanti maqbula, se tgħin lill-Portugall jirkupra malajr mill-konsegwenzi tal-kriżi tal-COVID-19, filwaqt li ssaħħaħ ir-reżiljenza tiegħu. L-involviment sistematiku tas-sħab soċjali u ta' partijiet ikkonċernati rilevanti oħra jibqa' importanti għall-implimentazzjoni b'suċċess tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, kif ukoll ta' politiki ekonomiċi u tal-impjiegi oħra li jmorru lil hinn mill-pjan, biex tiġi żgurata sjieda wiesgħa tal-aġenda ta' politika ġenerali.

(24) Il-Portugall ippreżenta l-Ftehim ta' Sħubija[23] fl-4 ta' Marzu 2022 filwaqt li d-dokumenti l-oħra ta' programmazzjoni tal-politika ta' koeżjoni għadhom ma ġewx ippreżentati. F'konformità mar-Regolament (UE) 2021/1060 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ġunju 2021, il-Portugall għandu jikkunsidra r-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż rilevanti fl-ipprogrammar tal-fondi tal-politika ta' koeżjoni 2021-2027. Dan huwa prerekwiżit għat-titjib tal-effettività u l-massimizzazzjoni tal-valur miżjud tal-appoġġ finanzjarju li għandu jiġi riċevut mill-fondi tal-politika ta' koeżjoni, filwaqt li jiġu promossi l-koordinazzjoni, il-komplementarjetà u l-koerenza bejn dawn il-fondi u strumenti u fondi oħra tal-Unjoni.

[23] Ir-Regolament (UE) 2021/1060 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ġunju 2021 li jistipula dispożizzjonijiet komuni dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew Plus, il-Fond ta' Koeżjoni, il-Fond għal Tranżizzjoni Ġusta u l-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi, is-Sajd u l-Akkwakultura u r-regoli finanzjarji għalihom u għall-Fond għall-Ażil, il-Migrazzjoni u l-Integrazzjoni, il-Fond għas-Sigurtà Interna u l-Istrument għall-Appoġġ Finanzjarju għall-Ġestjoni tal-Fruntieri u l-Politika dwar il-Viżi. ĠU L 231, 30.6.2021, p. 159.

L-implimentazzjoni b'suċċess tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u l-programmi tal-politika ta' koeżjoni tiddependi wkoll mit-tneħħija ta' ostakli għall-investiment biex tiġi appoġġata t-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali u l-iżvilupp territorjali bbilanċjat.

(25) Lil hinn mill-isfidi ekonomiċi u soċjali indirizzati mill-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, il-Portugall qed jiffaċċja għadd ta' sfidi addizzjonali relatati mal-ekonomija ċirkolari. Il-Portugall huwa ferm taħt il-medja tal-UE fir-rigward tal-indikaturi tal-ekonomija ċirkolari u tal-immaniġġar tal-iskart. Ir-rata medja ta' riċiklaġġ muniċipali hija baxxa u qed tonqos, b'disparitajiet reġjonali. Il-Portugall ma laħaqx il-mira tal-UE li jirriċikla 50 % tal-iskart muniċipali sal-2020. Ir-rata globali ta' riċiklaġġ kienet ta' 29 % fl-2019 u ta' 26,5 % fl-2020 (*data* proviżorja), meta mqabbla mal-medja tal-UE ta' 48 %. Il-kisba tal-miri tal-UE għall-10 snin li ġejjin, inkluż l-ilħiq ta' 55 % tar-riċiklaġġ tal-iskart muniċipali sal-2025, se teħtieġ sforzi sinifikanti. Huwa meħtieġ titjib biex jiżdiedu l-prevenzjoni, il-minimizzazzjoni, is-separazzjoni, l-użu mill-ġdid u r-riċiklaġġ tal-iskart, u b'hekk l-iskart jiġi ddevjat minn miżbliet jew inċineraturi, u biex jiġu mmodernizzati l-faċilitajiet tar-riċiklaġġ u t-trattament tal-iskart. Iż-żieda fil-ħlasijiet għar-rimi fil-miżbliet u l-inċinerazzjoni, l-introduzzjoni ta' taxxa fuq l-iskart residwu u ż-żieda fit-tariffi fuq il-muniċipalitajiet li jonqsu milli jilħqu l-miri tar-riċiklaġġ huma eżempji tajbin ta' kif jistgħu jintlaħqu aħjar dawn l-objettivi. Barra minn hekk, l-estensjoni tal-ġbir separat tal-iskart u l-iżvilupp ulterjuri ta' sistemi ta' "ħallas skont kemm tarmi" jistgħu jaċċelleraw il-proċess.

(26) Bi tweġiba għall-mandat tal-Kapijiet ta' Stat jew ta' Gvern tal-UE stabbilit fid-Dikjarazzjoni ta' Versailles, il-pjan REPowerEU għandu l-għan li jelimina d-dipendenza tal-Unjoni Ewropea fuq l-importazzjonijiet tal-fjuwils fossili mir-Russja malajr kemm jista' jkun. Għal dan il-għan, l-aktar proġetti, investimenti u riformi xierqa fil-livell nazzjonali, reġjonali u tal-UE qiegħdin jiġu identifikati fi djalogu mal-Istati Membri. Dawn il-miżuri għandhom l-għan li jnaqqsu d-dipendenza ġenerali fuq il-fjuwils fossili u jċaqalqu l-importazzjonijiet tal-fjuwils fossili lil hinn mir-Russja.

(27) Il-Portugall għandu sehem għoli ta' sorsi ta' enerġija rinnovabbli (terz tat-taħlita tal-enerġija tiegħu) u mhuwiex dipendenti ħafna fuq il-fjuwils fossili Russi. Madankollu, iż-żejt u l-gass (fil-biċċa l-kbira gass naturali likwifikat (liquefied natural gas, LNG)) għadu jirrappreżenta żewġ terzi tal-provvista tal-enerġija primarja tiegħu ta' 42 % u 24 % rispettivament, skont id-data tal-2020. Il-faħam tneħħa gradwalment għall-produzzjoni tal-elettriku fl-2021 iżda l-konsum tal-gass żdied b'mod rapidu f'dawn l-aħħar snin, parzjalment minħabba disponibbiltà aktar baxxa tal-enerġija idroelettrika minħabba n-nixfiet. B'10 % tal-importazzjonijiet tal-gass ġejjin mir-Russja, il-Portugall għandu proporzjon ta' dipendenza ferm taħt il-medja tal-UE ta' 44 %, minħabba d-dipendenza kbira tiegħu fuq l-LNG, u ma jimporta l-ebda żejt u faħam mir-Russja[24]. Madankollu, il-Portugall jimporta 100 % tal-fjuwils fossili tiegħu. It-tnaqqis ta' din id-dipendenza ġenerali fuq l-importazzjoni permezz ta' żieda fl-ambizzjoni klimatika tal-UE li tiffoka fuq enerġija aktar affordabbli, sigura u sostenibbli se jirrikjedi sfruttament ulterjuri tal-potenzjal Portugiż solari u tar-riħ, inkluż lil hinn mill-kosta, b'mod partikolari billi jiġu ssimplifikati l-proċeduri għall-għoti ta' permessi, u tissaħħaħ il-kapaċità amministrattiva. L-aġġornament tal-grilji

[24] Eurostat (2020), is-sehem tal-importazzjonijiet Russi fuq l-importazzjonijiet totali ta' gass naturali, żejt mhux raffinat u faħam iebes. Għall-medja tal-EU27, l-importazzjonijiet totali huma bbażati fuq importazzjonijiet barra l-EU27. Għall-Portugall, l-importazzjonijiet totali jinkludu l-kummerċ intra-UE. Iż-żejt mhux raffinat ma jinkludix prodotti taż-żejt raffinat.

tat-trażmissjoni u tad-distribuzzjoni tal-elettriku, inkluż b'teknoloġiji Kurrenti Diretti, kif ukoll l-iffaċilitar ta' investimenti fil-ħżin tal-elettriku jippermettu l-provvista ta' enerġija flessibbli u li tirrispondi malajr, kruċjali għall-ġestjoni ta' sistema b'sehem għoli ta' sorsi ta' enerġija rinnovabbli. Il-livell baxx ta' interkonnessjoni tal-elettriku ma' Spanja (u fl-aħħar mill-aħħar ma' Franza) jirrappreżenta wkoll sfida għar-reżiljenza tas-sistema tal-elettriku tal-Portugall u tal-UE. Interkonnessjonijiet transfruntiera addizzjonali jistgħu jappoġġaw integrazzjoni akbar tal-kapaċità rinnovabbli tal-Peniżola Iberika fis-suq uniku tal-enerġija. Biex tittejjeb l-effiċjenza enerġetika tal-bini, skemi ta' finanzjament xierqa, kampanji ta' sensibilizzazzjoni u l-iżvilupp ta' ħiliet ekoloġiċi jżidu b'mod sinifikanti l-effikaċja tal-isforzi ta' investiment. Barra minn hekk, hemm bżonn li s-settur tat-trasport jiġi dekarbonizzat aktar, inkluż billi jitħaffef l-użu tal-infrastruttura tal-iċċarġjar elettroniku u jiġu avvanzati l-proġetti ewlenin tal-ferroviji, taċ-ċikliżmu u tat-trasport pubbliku. Aktar żieda fl-ambizzjoni għat-tnaqqis ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra, sorsi ta' enerġija rinnovabblidejjem jiżdiedu u l-effiċjenza fl-enerġija se jkunu meħtieġa għall-Portugall biex ikun konformi mal-objettivi tal-"lesti għall-mira ta' 55 %".

(28) Filwaqt li l-aċċellerazzjoni tat-tranżizzjoni lejn in-newtralità karbonika u lil hinn mill-fjuwils fossili se toħloq spejjeż sinifikanti ta' ristrutturar f'diversi setturi, il-Portugall jista' jagħmel użu mill-Mekkaniżmu ta' Tranżizzjoni Ġusta fil-kuntest tal-politika ta' koeżjoni biex itaffi l-impatt soċjoekonomiku tat-tranżizzjoni fir-reġjuni l-aktar milquta. Barra minn hekk, il-Portugall jista' jagħmel użu mill-Fond Soċjali Ewropew Plus biex itejjeb l-opportunitajiet ta' impjieg u jsaħħaħ il-koeżjoni soċjali.

(29) Fid-dawl tal-valutazzjoni tal-Kummissjoni, il-Kunsill eżamina l-Programm ta' Stabbiltà tal-2022 u l-opinjoni[25] tiegħu hija riflessa fir-Rakkomandazzjoni (1) hawn taħt.

(30) Fid-dawl tal-interkonnessjonijiet mill-qrib bejn l-ekonomiji tal-Istati Membri taż-Żona tal-Euro u l-kontribuzzjoni kollettiva tagħhom għall-funzjonament tal-Unjoni Ekonomika u Monetarja, il-Kunsill irrakkomanda li l-Istati Membri taż-Żona tal-Euro jieħdu azzjoni, inkluż permezz tal-pjanijiet tagħhom għall-irkupru u r-reżiljenza, biex jimplimentaw ir-rakkomandazzjoni dwar il-politika ekonomika taż-Żona tal-Euro. għall-Portugall, dan huwa rifless b'mod partikolari fir-Rakkomandazzjonijiet (1) u (2) hawn taħt.

(31) Fid-dawl tal-analiżi fil-fond tal-Kummissjoni u ta' din il-valutazzjoni, il-Kunsill eżamina l-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-2022 u l-Programm ta' Stabbiltà tal-2022. Ir-rakkomandazzjonijiet tiegħu skont l-Artikolu 6 tar-Regolament (UE) Nru 1176/2011 huma riflessi fir-Rakkomandazzjonijiet (1), (2) u (4) hawn taħt. Ir-Rakkomandazzjonijiet (1) u (2) jikkontribwixxu wkoll għall-implimentazzjoni tar-Rakkomandazzjoni għaż-Żona tal-Euro, b'mod partikolari l-ewwel, it-tieni u r-raba' rakkomandazzjoni taż-Żona tal-Euro. Il-politiki fiskali msemmija fir-Rakkomandazzjoni (1) jgħinu fost l-oħrajn biex jiġu indirizzati l-iżbilanċi marbuta ma' dejn tal-gvern għolif'kuntest ta' tkabbir baxx fil-produttività. Il-politiki msemmija fir-Rakkomandazzjoni (2) jgħinu fost l-oħrajn it-tnaqqis tad-dejn tal-gvern, privat u estern billi l-implimentazzjoni sħiħa tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza se tappoġġa t-tkabbir filwaqt li ssaħħaħ ir-reżiljenza tal-ekonomija. Il-politiki msemmija fir-Rakkomandazzjoni (4) jgħinu fost l-oħrajn biex jiġu indirizzati l-vulnerabbiltajiet marbuta ma' dejn estern għoli fit-tul.

[25] Skont l-Artikolu 5(2) tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97.

B'DAN JIRRAKKOMANDA li l-Portugall jieħu azzjoni fl-2022 u fl-2023 biex:

1. Fl-2023, jiżgura li t-tkabbir tan-nefqa kurrenti ffinanzjata nazzjonalment ikun konformi ma' pożizzjoni politika ġeneralment newtrali, filwaqt li jqis l-appoġġ temporanju u mmirat kontinwu għall-unitajiet domestiċi u d-ditti l-aktar vulnerabbli għaż-żidiet fil-prezzijiet tal-enerġija u għan-nies li jaħarbu mill-Ukrajna. Ikun lest jaġġusta l-infiq attwali għas-sitwazzjoni li qed tevolvi. Jespandi l-investiment pubbliku għat-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali u għas-sigurtà tal-enerġija, inkluż billi jagħmel użu mill-RRF, RePowerEU u fondi oħra tal-UE. Għall-perjodu ta' wara l-2023, isegwi politika fiskali mmirata lejn il-kisba ta' pożizzjonijiet fiskali prudenti fuq terminu medju u jiżgura tnaqqis kredibbli u gradwali tad-dejn u sostenibbiltà fiskali fit-terminu medju permezz ta' konsolidazzjoni gradwali, investiment u riformi. Itejjeb l-effettività tas-sistemi tat-taxxa u tal-protezzjoni soċjali, b'mod partikolari billi jiġu ssimplifikati ż-żewġ oqfsa, jsaħħaħ l-effiċjenza tal-amministrazzjonijiet rispettivi tagħhom, u jnaqqas il-piż amministrattiv assoċjat.

2. Jipproċedi bl-implimentazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza tagħha, f'konformità mal-istadji importanti u l-miri maqbula inklużi fid-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2021. Jippreżenta d-dokumenti ta' programmar tal-politika ta' koeżjoni 2021-2027 bil-ħsieb li jiffinalizza n-negozjati tagħhom mal-Kummissjoni u sussegwentement jibda l-implimentazzjoni tagħhom.

3. Itejjeb il-kundizzjonijiet għal tranżizzjoni lejn ekonomija ċirkolari, b'mod partikolari billi jżid il-prevenzjoni, ir-riċiklaġġ u l-użu mill-ġdid tal-iskart biex l-iskart jiġi ddevjat minn miżbliet u inċineraturi

4. Inaqqas id-dipendenza ġenerali fuq il-fjuwils fossili, inkluż fis-settur tat-trasport. Jaċċellera l-użu ta' sorsi ta' enerġija rinnovabbli billi jaġġorna l-grilji ta' trażmissjoni u distribuzzjoni tal-elettriku, jippermetti investimenti fil-ħżin tal-elettriku u jirrazzjonalizza l-proċeduri għall-għoti ta' permessi biex jippermetti aktar żvilupp tal-enerġija mir-riħ, b'mod partikolari lil hinn mill-kosta, u l-produzzjoni tal-elettriku solari. Isaħħaħ il-qafas tal-inċentivi għall-investimenti fl-effiċjenza enerġetika fil-bini. Iżid l-interkonnessjonijiet tal-elettriku.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Kunsill
Il-President